

Kuratorium Oświaty w Lublinie

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
Pełna nazwa szkoły

Liczba uzyskanych punktów

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ROK SZKOLNY 2017/2018
ETAP DRUGI**

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 10 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
3. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
4. **Zadania rozwiązane w brudnopisie nie będą oceniane.**
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. **Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.**
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. **Redagując dłuższe wypowiedzi, pamiętaj o zapisie poprawnym pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym i interpunkcyjnym.**
8. Nie używaj korektora.

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40.

Do następnego etapu
przejdiesz, gdy
uzyskasz co najmniej
36 punktów.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Zatwierdzam

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Ewa Zakościelna
mgr Ewa Zakościelna

Kurator Oświaty
w Lublinie
Teresa Misiuk
mgr Teresa Misiuk

Tekst 1.

Tadeusz Różewicz

Kąciki

Jesień
deszcze za oknami przelatują
kaształy pękają
podskakują
chłopcy ze szkoły biegną
z wesołym krzykiem
roztrzaskują wodę

bociany odleciały
tylko wróbel
nastroszony czarny
jak mały kominiarz
czeka na okruszyny
chleba słońca

wieczorem mgły się włączą
po ulicach

jakiś człowiek
idzie
po kuli ziemskiej
z głową która jest zanurzona
we wszechświecie

mali chłopcy
nie łapią do flaszek
srebrnych kolczatek
i czarnych kijanek
dziewczynki nie plotą wianków
z żółtych kaczeńców
i niebieskich niezapominajek

idzie zima

Wiersz z tomu *Znikanie* (Wrocław 2015)

Tekst 2.

Fragment książki Zofii Kossak *Rok polski* (Warszawa 2017)

- (1) Październik to miesiąc mgieł i opadających liści. [...]
- (2) Conocne mgły o świtanu zmieniają się w rosę, którą chłód ścina, ze rankiem łęgi¹ zdają się być usiane perłami. [...]
- (3) Gdy słońce wypije rosę, na trawie pozostaje biała przędza pajęczyny. Choć wiatru nie ma, uniesie się w górę i popłynie polami, czepiając się krzaków i badyli. Wiadomo wtedy, że dogasający rok zesłał niby ostatni uśmiech – babie lato.
- (4) Nie nawrót lata, lecz wspomnienie lata, piękniejsze bodaj od rzeczywistości, słodkie, czarowne, niezwykle. W dniu babiego lata wiatr nie śmie dąć. Słońce grzeje łaskawie, choć krótko, liście przybierają najpiękniejsze barwy. Odziane w złotogłów drzewa stoją nieruchomo,

jak w uroczystym obrzędzie. Srebrne pasma pajęczyny lgną do rąk wędrowca, niby pamięć domu opuszczonego przed laty.

(5) Wiosna bywa wczesna, bywa późna, bywa ciepła, bywa chłodna, wiadomo jednak, że wiosna być musi. Nie obejdzie się rok bez wiosny. To samo dotyczy jesieni. Pory te muszą nadciągnąć, minąć, palić słońcem, ziębić pluchą. Natomiast babie lato może być, ale nie musi. Nieraz nie nadejdzie wcale. Jest darem niebios, upominkiem, gratyfikacją² i ta świadomość podkreśla czar błękitnie srebrnego obrazu minionej młodości.

(6) Okrutnie nietrwały obraz! Z dnia na dzień, z godziny na godzinę zmienia się sceneria świata. Wicher strząsa liście. Bure obłoki kapią deszczem. Nagie gałęzie rysują czarny wzór na niskim pułapie nieba. Znikły bez śladu srebrne pajęczyny, z chrzęszczącej pod nogami brunatnej podściółki liści zeszyły barwy koralu i złota. Nieodwołalny koniec.

¹łęg – podmokła łąka, najczęściej w dolinie rzeki lub strumienia, często porośnięta krzewami lub wikliną

²gratyfikacja – wynagrodzenie

Zadanie 1. (7 p.)

A) Wyjaśnij przenośny sens tytułu wiersza Tadeusza Różewicza, odwołując się do treści utworu.

.....

.....

.....

.....

B) Nadaj poniższej strofie postać tekstu pisanego prozą. Nie zmieniaj formy gramatycznej wyrazów i zastosuj odpowiednią interpunkcję.

mali chłopcy
nie łapią do flaszek
srebrnych kolczatek
i czarnych kijanek
dziewczynki nie plotą wianków
z żółtych kaczeńców
i niebieskich niezapominajek

.....

.....

.....

.....

C) Określ funkcję interpunkcji zastosowanej w tekście zapisanym prozą.

.....
.....
.....

D) Czy brak znaków interpunkcyjnych wpływa na rytm utworu T. Różewicza? Odpowiedź uzasadnij.

.....
.....
.....

E) Wypisz wszystkie epitety, które wystąpiły w piątej strofie wiersza *Kąciki*.

.....
.....

F) Podaj trzy cechy budowy wiersza *Kąciki*.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 2. (1 p.)

Wypisz dwa porównania, które wystąpiły w tekście *Rok polski*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (5 p.)

Jaki związek dostrzegasz między utworami *Rok polski* i *Kąciki*? Zredaguj kilkuzdaniową odpowiedź na pytanie, w której wystąpią cztery wypowiedzenia różne ze względu na budowę.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--

Zadanie 4. (1 p.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Jeśli zdanie jest prawdziwe, zaznacz **T** (tak). Jeśli zdanie jest błędne, zaznacz **N** (nie).

A.	Rzeczowniki odmieniają się przez osoby.	T	N
B.	Przymyki się stopniują.	T	N
C.	W języku polskim wyróżniamy dziesięć części mowy.	T	N
D.	Liczebniki odmieniają się przez przypadki.	T	N
E.	Wśród zaimków wyróżniamy takie, które są nieodmienne.	T	N

Zadanie 5. (6 p.)

Nazwij części mowy, które wystąpiły w poniższych zdaniach.

Słońce grzeje łaskawie, choć krótko, liście przybierają najpiękniejsze barwy. Pory te muszą nadciągnąć, minąć, palić słońcem, ziębić pluchą.

Wyraz	Nazwa części mowy	Wyraz	Nazwa części mowy
<i>Słońce</i>		<i>Pory</i>	
<i>grzeje</i>		<i>te</i>	
<i>łaskawie</i>		<i>muszą</i>	
<i>choć</i>		<i>nadciągnąć</i>	
<i>krótko</i>		<i>minąć</i>	
<i>liście</i>		<i>palić</i>	
<i>przybierają</i>		<i>słońcem</i>	
<i>najpiękniejsze</i>		<i>ziębić</i>	
<i>barwy</i>		<i>pluchą</i>	

Zadanie 6. (8 p.)

A) Z podanych zdań wypisz wszystkie rzeczowniki i określ ich przypadek.

Gdy słońce wypije rosę, na trawie pozostaje biała przędza pajęczyny. Natomiast babie lato może być, ale nie musi. Jest darem niebios, upominkiem, gratyfikacją i ta świadomość podkreśla czar błękitnie srebrnego obrazu minionej młodości.

Rzeczownik	Przypadek, w jakim wystąpił rzeczownik w podanym zdaniu	Rzeczownik	Przypadek, w jakim wystąpił rzeczownik w podanym zdaniu

B) Wypisz z podanych strof czasowniki występujące w funkcji orzeczenia i określ ich formę gramatyczną.

*bociany odleciały
tylko wróbel
nastroszony czarny
jak mały kominiarz
czeka na okruszyny
chleba słońca*

*wieczorem mgły się włączą
po ulicach*

Czasownik/orzeczenie	Forma gramatyczna

C) Z wiersza *Kąciki* wypisz wszystkie przyimki. Powtarzające się przyimki zapisz jeden raz.

.....

Zadanie 7. (3 p.)

Z poniższych zdań wypisz wszystkie rzeczowniki i nazwij ich funkcje składniowe.

Wicher strząsa liście. Bure obłoki kapią deszczem. Nagie gałęzie rysują czarny wzór na niskim pułapie nieba.

Rzeczownik	Funkcja składniowa

Zadanie 8. (1 p.)

Z podanych zdań wypisz wszystkie okoliczniki.

Conocne mgły zmieniają się o świtaniu w rosę, którą chłód ścina, że rankiem łęgi zdają się być usiane perlami. Gdy słońce wypije rosę, na trawie pozostaje biała przędza pajęczyny. Choć wiatru nie ma, uniesie się w górę i popłynie polami, czepiając się krzaków i badyli.

.....

Zadanie 9. (4 p.)

Nazwij kolejno rodzaj czterech wypowiedzeń rozpoczynających szósty akapit.

a) .....

b) .....

c).....

d) .....

Zadanie 10. (4 p.)

A) Uzupełnij tabelę.

Cytat	Tytuł utworu, z jakiego pochodzi cytat	Imię i nazwisko autora utworu
<i>Tę jeśli, ostre ciernie lub rodne pokrzywy Uprzątając, sadownik podciął ukwapliwy, Mdleje za raz, a zbywszy siły przyrodzonej, Upada pod nogami matki ulubionej.</i>		
<i>Wódz to był wielkiej mocy i sławy, Kiedy po nim lud prosty tak płacze I o zdrowie tak pyta ciekawy.</i>		
<i>Gdzież jest król, co na rzezie tłummy te wyprawia? Czy dzieli ich odwagę, czy pierś sam nadstawia? Nie, on siedzi o pięćset mil na swej stolicy, Król wielki, samowładnik świata połowicy;</i>		
<i>Szkoda mówić, to pięknie, wybornie i grzecznie, Ale wybac mi waćpan, że się stawię sprzecznie. Jam niegodna tych parad, takiej wspaniałości.</i>		

